

Z OBSAHU	Dnes je čas milosrdenství. Homilie papeže Františka na zakončení synody o rodině	04
	Mučedníci komunismu: P. Lazer Shantoja	06
	Křesťané v Iráku nemají budoucnost, říká pravoslavný kněz z Mosulu	07
	Povzbudivé zlepšení. Nad závěrečnou zprávou ze synody o rodině	14

TRADICE OTCŮ

Z „Katechezí“ svatého biskupa Cyrila Jeruzalémského (kolem 315–386)

Jak v učení, tak i ve vyznávání získávej a uchovávej jen tu víru, která je bezpečně založena na celém Písmu a kterou ti nyní předává Církev. Všichni totiž nemohou Písmo důkladně znát; jedněm brání v poznání to, že neumějí číst, jiným nějaká zaneprázdněnost. Aby tato neznalost nepřinesla duši škodu, shrnujeme celé učení víry do několika vět vyznání. Kladu ti na srdce, abys po celý čas života měl tuto víru jako zásobu potravy na cestu a abys už žádnou jinou nepřijímal, a to ani kdybychom se my sami změnili a učili opak toho, co učíme nyní, a ani kdyby tě anděl protivník převlečený za anděla světla chtěl zmást. *Neboť i kdybychom vám my nebo anděl z nebe hlásali evangelium odchylné od toho, které jste nyní přijali, buď proklet!*

Tak jenom poslouchej holá slova vyznání víry a ulož si je do paměti; ale až přijde vhodný čas, přijmi i svědectví božských Písem, vztahujících se na to které místo vyznání víry. Toto vyznání nebylo složeno z nějaké libovůle lidí, ale z celého Písma bylo vybráno to nejzávažnější a nejpodstatnější, co tvoří celek učení víry. Jako hořčičné semínko obsahuje v maličkém jádérku mnoho větví, tak i toto vyznání víry zahrnuje v několika málo slovech veškeré poznání darů Boží lásky obsažených jak ve Starém, tak i v Novém zákoně.

Nuže, bratři, držte se toho učení, které jsme vám odevzdali a které jste právě přijali, a napište je na desku svého srdce.

Úzkostlivě se střežte toho, aby nepřítel někoho někde nenachytil nečinného a malátného nebo aby nějaký bludař nezmrhal cokoli z toho, co vám bylo předáno.

Detail středověké tapisérie (V&A Museum, Londýn). Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

Corpus Christi (.cz)

Eucharistickému Ježíši, nejchudšímu a nejbezbrannějšímu, je věnovaná jedna z nejhezčích stránek v prostředí českého internetu, kterou najdete na adrese corpus-christi.cz. Graficky mimořádně zdařilá stránka má ale ještě důležitější a krásný obsah. Celý je věnován Eucharistii a jedním z hlavních cílů je povzbuzení lidí k větší úctě k tomuto tajemnému Božímu daru člověku. Nebojí se tnout do živého, do míst, která v Církvi mnozí vnímáme jako mimořádně zraněná a bolavá. A tak narazíte např. na text Roberta Spaemanna: „V současné době dominující liturgie latinské církve trpí mimo jiné jakousi momentální, anomálií, která ji od ostatních katolických a ortodoxních ritů odlišuje, ano, dokonce i od anglikánů a protestantů: pro

svaté přijímání neexistuje žádná společně závazná forma. Právě v okamžiku ‚communio‘ (sjednocení) se společenství rozpadá na dvě skupiny individuí, na ty, kteří Tělo Páně přijímají do otevřených úst, a na ty, kteří si jej nechávají podávat do levé ruky, aby si jej prsty pravé ruky dali do úst. Právě když jdeme ke společnému ‚stolu Páně‘, musíme jako laici způsobem našeho přijímání odhalit naši příslušnost k jednomu ‚myšlenkovému proudu‘. Podle země, místa či orientace společenství převažují buď jedni, nebo druzí. Přičemž na obou stranách jsou katolíci, kteří, než aby přijímali jiným způsobem než tím, kterého si považují, raději vůbec ke svatému přijímání nejdou. Jsou také jiní, kteří sice jednu

Dokončení na str. 2

Foto: Flickr, Catholic Church England and Wales
© Mazur/catholicnews.org.uk (CC BY-NC-SA 2.0)

Ze závěrů biskupské synody o rodině

V sobotu 24. října schválilo 270 biskupů závěrečný dokument synody o rodině. Všech 94 odstavců bylo přijato dvoutřetinovou většinou. Text, který je předložen papeži jako poradní hlas, shrnuje v 94 bodech výsledky synodní práce týkající se např. chudoby v rodině, stáří, formace citového života, Božího plánu s rodinou, obtížných rodinných situací, vztahu Církve a rodiny nebo rodinné spirituality.

Text plně potvrzuje církevní učení o nerozlučitelnosti manželství. V Kristu se však spojuje pravda s milosrdenstvím. Odtud vyplývá výzva přijímat všechny, kdo jsou zranění. Součástí dokumentu je proto tzv. „umění doprovázet“. Církev cítí jako naléhavou potřebu pomoci pokřtěným objevit Boží milost, která působí v jejich životech – a to i v obtížných situacích –, aby je přivedla k plnosti svátosti manželství.

Dokument výslovně nehovoří o možnosti svatého přijímání u rozvedených a znovu sezdaných lidí, ale nabízí určitá kritéria rozlišování v přístupu k lidem v obtížných situacích. Právě odstavec o rozlišování (č. 85) prošel dvoutřetinovou většinou jen těsně – 178 hlasy, přičemž potřebných bylo minimálně 177.

V dokumentu se dále zdůrazňuje, že „neexistuje žádný základ pro připodobňování nebo vytváření analogií, ani vzdálených, mezi homosexuálními svazky a Božím plánem s manželstvím a rodinou“. Pro synodu je nepřijatelné, aby místní církve čelily v této oblasti nějakému nátlaku, stejně jako je nepřijatelné, aby mezinárodní organizace podmiňovaly pomoc chudým zemím přijetím těchto zákonů.

Podle synodních otců je nutné posílit přípravu na manželství, především pro mladé, kteří ztrácí odvahu. Účastníci setkání píší také o vztahu rodiny a zasvěceného života nebo o výchově v oblasti sexuality a tělesnosti.

Synoda dále podtrhuje posvátnost lidského života od početí až do přirozené smrti a varuje před nebezpečím, která ohrožují rodinu, jakými jsou potrat a eutanazie.

Podstatná část dokumentu je věnována potřebě změny jazyka Církve, aby při svém hlásání evangelia skutečně odpovídala na hluboké lidské potřeby.

TS ČBK

Dokončení ze str. 1

z forem upřednostňují, ale z důvodů připodobnění se společenství jsou ochotni případně praktikovat i formu jinou. Tato situace však nemůže být trvalá. Protiřečí zákonu uspořádání každého ritu, který si jméno ritus zasluhuje.“

Autoři webové stránky mají vysoké cíle – mimo jiné nabízí kvalitní zázemí v podobě historické studie o tzv. přijímání na ruku nebo text o pastorační znovu-sezdaných osob. Přibližuje také poměrně čerstvě vydanou knížku s názvem *Corpus Christi*, kterou napsal biskup Athanasius Schneider a do češtiny přeložil P. Filip M. Stajner OP. Pokud se do obsahu začnete, nebudete litovat. Stránka čerpá z velkých autorit Církve: „Existují totiž místa, kde se téměř úplně upouští od kultu eucharistického klanění. K tomu přistupují v tom či onom církevním kontextu zlořády, které přispívají k zatemnění pravé víry a katolického učení o této podivuhodné svátosti. Vynořuje se někdy značně zjednodušující chápání eucharistického tajemství. To bývá zbaveno své obětní hodnoty a bývá prožíváno tak, jako by nemělo jiný smysl a hodnotu než společné bratrské setkání. Jak neprojevit nad tím vším hlubokou bolest? Eucharistie je příliš velkým darem, než aby mohla snést dvojznačnost a snižování významu.“ (Jan Pavel II., encyklika *Ecclesia de Eucharistia*) Začtěte se!

Zdeňka Rybová
šéfredaktorka

Nová katolická katedrála v Trondheimu

V norském Trondheimu byl ve čtvrtek 29. října položen základní kámen nové katolické katedrály. Bude zasvěcena svatému Olafovi a nahradí kostel z roku 1973, který byl v havarijním stavu a nedostačoval potřebám rostoucí katolické komunity. Rozvrh nové katedrály se inspiruje klasickou bazilikální formou. Očekává se, že stavba bude dokončena na podzim příštího roku.

Z celkem 113 tisíc katolíků registrovaných v Norsku jich žije v trondheimském regionu zhruba 10 tisíc a jejich složení je skutečně multikulturní, patří k sedmdesáti různým národnostem.

Hrob svatého Olafa v Trondheimu byl cílem nejvýznamnější poutní cesty křesťanského severu. Nádherná gotická katedrála nad hrobem tohoto světce, budovaná od roku 1070 a podle původního jména města zvaná také Nidaroská katedrála, je od roku 1537 v rukou luteránů a je sídlem primase norské církve.

RaVat

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz nebo na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zaslání zpráv e-mailem. Dále nás najdete na <http://www.facebook.com/ResClaritatisMonitor>. Periodikum je distribuováno zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Papež kanonizoval rodiče svaté Terezie z Lisieux

Devadesát let po kanonizaci Terezie od Dítěte Ježíše, patronky misí, jsou započtení mezi svaté také její rodiče. Papež František se rozhodl svatořečit Louise a Zélii Martinovy v čase synody jako konkrétní příklad svatosti v rodině a zároveň v neděli, na niž připadá světový den misí. Spolu s nimi byli kanonizováni Vincenzo Grossi (1845–1917), italský kněz a zakladatel kongregace Dcer Oratoria, a španělská řeholnice Marie od Neposkvrněného početí (1926–1998).

Oba manželé Martinovi pomýšleli v mládí na vstup do kláštera, ale život je vedl jinou cestou. Z jejich svazku se narodilo devět dětí, z nichž však přežilo jen pět; mezi nimi Marie-Françoise Thérèse, pozdější svatá Terezička z Lisieux, a Léonie, jejíž beatifikační proces byl zahájen loni v červenci.

„Rodina a rodinné vztahy fungují dobře tehdy, když manželé žijí svou lásku jako povolání. Navzájem se přijímají jako dar z Boží ruky a prožívají svůj život s tím, že mají před sebou plán, který mají naplnit společně. Bůh dává znamení a Duch napovídá, jak kráčet společně, učit se uctě, pomáhat si navzájem a společně přistupovat ke všemu, co život přináší. A manželé Martinovi dokázali žít právě tak,“ říká P. Romano Gambalunga, postulátor kanonizačního procesu.

Louis a Zélie Martinovi jsou prvním manželským párem – nepočítáme-li mučedníky –, který bude svatořečen společně. Jejich život byl naplněn hlubokou vírou, říká P. Jean-Marie Simar, rektor poutního místa zasvěceného Martinovým v Alençon, a dodává: „Žili naprosto běžným, prostým životem, který můžeme přirovnat k životu Svaté Rodiny v Nazaretě. Rozhodli se klást Boha na první místo, vsadili na modlitbu, jak osobní tak rodinnou.“

Na přímluvu manželů Martinových došlo ke dvěma prověřeným zázračným událostem. V obou případech jde o uzdravení dětí: italského chlapce Pietra, který se narodil v roce 2002 s těžkou deformací plic, a španělské holčičky Carmen, která přišla na svět předčasně v roce 2008 s těžkým krvácením do mozku. Obě děti byly v neděli na náměstí a v procesí nesly relikviáře.

RaVat

Zemřel kardinál Ján Chryzostom Korec

V sobotu 24. října 2015 odpoledne zemřel ve věku 91 let emeritní nitranský biskup kardinál Ján Chryzostom Korec SJ. V bývalém Československu byl jednou z hlavních postav boje katolické církve za svobodu a demokracii v tehdejším komunistickém režimu. V době svého tajného biskupského působení vysvětil 120 kněží. Je autorem nejméně šedesáti děl s převážně duchovní tematikou.

Kardinál Korec se narodil v roce 1924 a jako patnáctiletý vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova. Po rozpuštění řeholních společenství komunistickým režimem v roce 1950 přijal tajně kněžské svěcení a o rok později byl jako sedmadvacetiletý tajně vysvěcen na biskupa. Biskupskou ani kněžskou službu však nesměl vykonávat veřejně. Působil v dělnických profesích až do zatčení a odsouzení za takzvanou vlastizradu v roce 1960. Z vězení se vrátil s podlomeným zdravím roku 1968 a díky rehabilitaci mohl o rok později vycestovat do Říma, kde jej na osobní audienci přijal papež Pavel VI. Po návratu do vlasti mu byl opětovně odňat státní souhlas k výkonu duchovní služby, a proto pokračoval v apoštolátu za výkonu dělnických povolání.

V únoru 1990 jej Jan Pavel II. jmenoval na nitranský biskupský stolec a o rok později mu udělil kardinálský titul. Po odchodu z biskupské služby v roce 2005 žil kardinál Korec v Nitře. Úmrtím kardinála Korce se počet členů kardinálského sboru snížil na 218, z toho 118 má právo volit papeže.

RaVat

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>.

SLOVO KNĚZE

Na začátku listopadu si připomínáme všechny svaté v nebi a pak duše nacházející se v očistci. Ti první nám pomáhají svými přímluvami. Těm druhým zase můžeme pomoci my, aby se dříve dostali do Boží slávy a stali se též svatými.

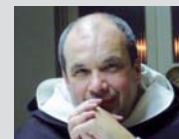
Obě skutečnosti předpokládají pokračování lidského života po smrti. A to je vyjádřeno v jedné z pěti základních pravd katolické víry: Duše lidská je nesmrtelná. Všichni ortodoxní křesťané tuto pravdu víry sdílí. Je však již méně známé, že k faktu nesmrtelnosti lidské duše můžeme dospět i přirozenou cestou – rozumovým poznáním.

Do dnešního dne bylo formulováno mnoho filosofických důkazů o existenci i nesmrtelnosti lidské duše. Ne všechny však stojí v kritickém prověřování. Například nelze dokázat nesmrtelnost lidské duše z její nehmotnosti, a tudíž nerozložitelnosti, neboť duchová duše by teoreticky mohla přijít o existenci i jiným způsobem než rozpadem na nižší jsoucna.

Jsou i objektivní filosofické důkazy nesmrtelnosti lidské duše, které zde ovšem mohu jen naznačit. Jedna myšlenková cesta vychází z prokázání faktu Boží existence a moudrosti. Pokud by lidský život po smrti nepokračoval, postrádala by přirozená snaha člověka o mravní růst smysl. Ale Bůh nemůže dělat nesmyslné věci. Vložil-li touhu po mravnosti člověku do srdce, zajišťuje i její smysluplnost v odměně, která přesahuje rámec pozemského života.

Jiný důkaz nesmrtelnosti vychází z duchovních potencií člověka – rozumu a svobodné vůle. Tyto potence jsou neoddelitelné od duše, z níž vycházejí, a jsou zaměřené k pravdě a k lásce. Jelikož objektivní pravda i pravá láska jsou nadčasové (věčné) hodnoty, tak lidská duše, která má kapacitu jich rozumem a vůlí dosáhnout, nemůže zaniknout.

fr. Pavel Maria OP

*fr. Pavel M. Mayer OP,
rektor baziliky a strážce
hrobu svaté Zdislavy*

DNES JE ČAS MILOSRDENSTVÍ

Homilie papeže Františka při mši svaté na zakončení synody o rodině

Všechna tři čtení této neděle nám ukazují Boží soucit, Boží otcovství, které se definitivně zjevuje v Ježíši.

Bůh zachraňuje

Prorok Jeremiáš uprostřed národní pohromy, kdy nepřátelé deportují lid, označuje, že „Hospodin zachránil svůj národ, zbytky Izraele“ (31,7). Proč tak učinil? Protože je Otcem (srov. v. 9). A jako Otec se o svoje děti stará, provází je na cestě, podporuje „slepé a kulhavé, spolu se ženami v naději a nedělkami“ (31,8). Jeho otcovství jim zpřístupňuje život a po tolika slzách a trpkostech jim otevírá cestu útěchy. Pokud lid zachová věrnost a bude hledat Boha nepřetržitě i v cizině, změní Bůh jeho uvěznění v osvobození, jeho samotu ve společenství a to, co dnes lid seje v slzách, bude zítra sklízet s jásotem (srov. Žl 125,6).

Žalmem jsme rovněž projevíli tuto radost, která je plodem spásy: „naše ústa byla plná smíchu a náš jazyk plný jásotu“ (Žl 125,2). Věřící je člověk, který ve svém životě zakusil, že Bůh zachraňuje. A my, pastýři jsme zakusili, co znamená rozsevat s námahou, někdy se slzami, a radovat se z milosti sklizně, která vždycky přesahuje naše síly a naše schopnosti.

Úryvek z listu Židům nám přibližuje Ježíšův soucit. Také On „je podroben slabosti“ (srov. 5,2), aby byl schopen cítit s těmi, kdo jsou v nevědomosti a bludu. Ježíš je velekněz, svatý a nevinný, ale zároveň má podíl na našich slabostech a byl stejně jako my vyzkoušen ve všem, kromě hříchu (srov. 4,15). Proto je prostředníkem nové definitivní smlouvy, která nám dává spásu.

Dnešní evangelium se přímo pojí k prvnímu čtení: jako byl izraelský lid osvobozen díky Božímu otcovství, tak byl Bartimaios osvobozen Ježíšovým soucitem. Hned poté, co se Ježíš vydal do Jericha, a přestože byl sotva na začátku té nejdůležitější cesty směrem k Jeruzalému, ještě se zastavuje, aby odpověděl na Bartimaiovo volání. Nechává se pohnout jeho

prosbou, nechává se strhnout jeho situací. Nespokojuje se s tím, že mu dá almužnu, ale chce se s ním osobně setkat. Nepodává směrnice, ani odpovědi, ale klade otázku: „Co chceš, abych pro tebe udělal?“ (Mk 10,51). Otázka by se mohla zdát zbytečná, vždyť co jiného by si mohl přát slepec než navrácení zraku? A přece: touto přímou, ale uctívou otázkou ukazuje Ježíš, že chce slyšet, co potřebujeme. Přeje si s každým z nás vést rozhovor, který je tvořen živo-

Duccio di Buoninsegna: Uzdravení slepce (1308–1311)
Foto: Wikimedia Commons

Prosme Pána o uzdravený a spasený pohled, který dovede šířit světlo, protože si pamatuje zář, kterou byl osvícen.

tem, skutečnými situacemi, a nic před Bohem neskrývá. Po uzdravení Pán tomto muži praví: „Tvá víra tě zachránila“ (v. 52). Je krásné vidět, jak Kristus obdivuje Bartimaiovu víru a důvěřuje mu. On v nás věří více než my věříme v sebe.

Přivádět k Ježíši

Je tu jeden zajímavý detail. Ježíš požádá svoje učedníky, aby šli a zavolali Bartimaia. A oni se obracejí ke slepci dvěma výrazy, které Ježíš v evangeliu také užívá. Nejprve mu říkají: „Buď dobré myslí!“, tedy „odvahu“ či „důvěřuj“. Vskutku, je-

dině setkání s Ježíšem dává člověku sílu, aby se vyrovnal s těmi nejtěžšími situacemi. Druhým výrazem je slovo „vstaň“, kterým se Ježíš obracel k mnoha nemocným, bral je přitom za ruku a uzdravoval. Učedníci nečiní nic jiného, než že zopakují povzbudivá a osvobozující Ježíšova slova a přivádějí rovnou k němu, bez kázání. K tomu jsou povoláni Ježíšovi učedníci také dnes, zvláště dnes: uvádět člověka do kontaktu se soucitným Milosrdenstvím, které zachraňuje. Když volání lidstva sílí jako u Bartimaia, nelze odpovědět jinak než osvojením si Ježíšových slov a především napodobením jeho srdce. Situace bídy a konfliktu jsou pro Boha příležitostí k milosrdenství. Dnes je čas milosrdenství!

Spiritualita přeludu

Existují však pokušení pro ty, kdo následují Ježíše. Evangelium poukazuje především na dvě. Žádný z učedníků se na rozdíl od Ježíše nezastavuje. Pokračují v chůzi, jdou dál, jako by se nic nedělo. Je-li Bartimaios slepý, pak oni jsou hluchí. Jeho problém nebyl jejich problémem. To může hrozit také nám; tváří v tvář neustálým problémům je lepší jít dál, nenechat se obtěžovat. Tak jsme jako oni učedníci spolu s Ježíšem, ale nesmyslíme jako Ježíš. Jsme v jeho skupině, ale vytrácí se otevřenost srdce, mizí úžas, vděčnost a nadšení a hrozí, že si „zvykneme na milost“. Můžeme o něm mluvit a pracovat pro něho, ale žít daleko od jeho srdce, které se obrací k tomu, kdo je raněn. Toto je pokušení jakési „spirituality přeludu“. Můžeme kráčet pouštěmi lidství a vidět nikoli to, co skutečně existuje, ale to, co bychom sami chtěli vidět; jsme schopni budovat vize světa, ale nepřijímáme to, co nám Pán staví před oči. Víra, která nedovede zapustit kořeny do života lidí, vyprahne a namísto oáz vytváří další pouště.

Plánovaná víra

Druhé pokušení, které existuje, spočívá v upadnutí do „plánované víry“. Můžeme

me putovat s lidem Božím, ale máme už předem svůj plán cesty, kde se počítá se vším: víme, kam jít a kolik to zabere času; všichni musí respektovat náš rytmus a každá nesnáž nás obtěžuje. Hrozí nám, že budeme jako oni „mnozí“ z evangelia, kteří ztratili trpělivost a okřikovali Bartimaia. Těsně před tím bránili dětem (srov. 10,13), nyní žebrajícímu slepci. Kdo obtěžuje anebo není na výši, toho je třeba vyřadit. Ježíš však chce včleňovat, zvláště toho, kdo je dr-

žen stranou a volá k němu. Takoví – jako Bartimaios – mají víru, protože vědomí potřeby spásy je ten nejlepší způsob, jak se setkat s Ježíšem.

Bartimaios se nakonec vydává na cestu za Kristem (srov. v. 52). Dostává se mu nejenom zraku, ale připojuje se ke společenství těch, kdo putují s Ježíšem. Drazí synodální bratři, putovali jsme společně. Děkuji vám za sdílení cesty, kterou jsme šli s pohledem upřeným k Pánu a k bratřím, abychom hledali stezky, které evan-

gelium ukazuje naší době ke zvěstování tajemství rodinné lásky. Pokračujme v cestě, kterou si přeje Pán. Prosme jej o uzdravený a spasený pohled, který dovede šířit světlo, protože si pamatuje zář, kterou byl osvícen. Nedejme se nikdy zatemnit pesimismem a hříchem, hledáme a vizme Boží slávu, která září v živém člověku.

*Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezititulky redakce)*

NECHALA SE SYNODA VÉST SENTIMENTEM?

Na konci druhého týdne synody o rodině rozšířila média nepotvrzený příběh, který jeden z biskupů vyprávěl v synodní aule. Chlapec, jehož otec byl podruhé ženat, v den svého prvního svatého přijímání rozlomil hostii a podal kousek svému otci. A ten, ačkoli jinak kvůli své neregulérní situaci nepřijímal, tentokrát přijal hostii z rukou svého syna.

Biskup vyprávěl tuto příhodu se zřejmým cílem podpořit kauzu rozvedených a znovu sezdaných katolíků a nad chlapcovým spontánním gestem se sám neubráníl dojetí. Příběh si zaslouží zamyšlení. Je přípustné dovolávat se nevinného činu dítěte v jakési emocionální kampani, která tak trochu zavání manipulací? A jdeme-li dále, nabízí se otázka: nenechali se biskupové v těchto věcech vést sentimentem?

Média popisovala, jaké dojetí v synodní aule zavládlo. Média totiž velmi dobře vědí, že náš svět je do značné míry ovládan emocemi a pohotově toho využívají. Svět, ve kterém žijeme, se řídí srovnáváním skutečnosti s hollywoodskou produkcí, plné sentimentálních podnětů. Pokud je ve svém životě nenacházíme, máme dojem, že jsme jaksi neuspěli.

Dnešní svět považuje manželství za úspěšné, pokud se manželé vášnivě milují, jejich vztah je plný touhy a napětí, pokud je baví a cítí se v něm dobře. Většina hodnocení a rozhodnutí se dnes zakládá na „cítění“. Věc je dobrá, pokud

ji tak cítíme. Neváháme rozbít rodinu, když usoudíme, že v ní tento pocit chybí, anebo se prostě cítíme lépe s někým jiným. A přece naše pocity nejsou spolehlivým kritériem pro důležité volby, ba mohou snadno zavádět.

Manželský vztah je pouze v omezené míře záležitostí citů. Manželství je nesentimentální záležitostí. Když se manželé spolu cítí dobře, je to vynikající, ale dob-

Pravý soucit spočívá v akci, nikoli v dojetí. Vyžaduje po mně, abych něco udělal, vzal a nesl utrpení druhého jako své vlastní.

rý pocit není cílem manželství. V manželství jde o společné budování rodiny, o odpovědnost, výchovu dětí a o milující pozornost k manželovi. A takto se manželé společně snaží svěřovat všechny aspekty rodinného života do Božích rukou. Neboť aby všechno fungovalo, je klíčové nepřemýšlet příliš nad tím, co a jak cítíme – a paradoxně se ukazuje, že věci pak nekončí jen „dobrým pocitem“, ale ukazují se jako velmi dobré.

Když tedy otec žijící v druhém manželství přivádí svého chlapce na mši, měli bychom se spíš ptát: Proč? Jistě proto, že miluje Církev a vidí, že přináší spásu.

A v síle této své lásky chlapci vysvětlí, že eucharistie není právo, které si může kdokoli nárokovat. Vysvětlí, že Církev nerozhřešuje muže a ženy od důsledků jejich svobodné volby a že je to krásná věc, se kterou se v dnešním světě setkáváme jen zřídka. Vysvětlí, že víra není pohodlná volba, nýbrž žádá, abychom nesli svůj kříž (srov. Lk 14,27). Kříž je někdy těžký, vysvětlí otec, jinak by to nebyl kříž. A přesto, neseme-li ho, nacházíme svobodu.

Na synodě se mnoho mluvilo o soucitu, o schopnosti vstoupit do bolesti a utrpení druhých. Avšak pravý soucit spočívá v akci, nikoli v dojetí. Křesťanský soucit sahá za hranice empatie. Vyžaduje po mně, abych něco udělal, vzal a nesl utrpení druhého jako své vlastní.

Úkol kněze je srovnatelný s úkolem lékaře. Hippokratova přísaha lékaře zavazuje k tomu, aby tišil a zmírňoval bolest, uzdravoval a neškodil. Dodržení těchto pravidel vyžaduje pozorné rozlišování. Perspektiva uzdravení se však dnes opouští příliš snadno. Místo toho se život prohlašuje za neurčitý stav nemoci. To ovšem nemůže neškodit. Tímto způsobem se totiž zpochybňuje lidská autonomie, odpovědnost i svoboda.

Charlotta Smedsová

*Charlotta Smedsová,
švédská fotografka
a publicistka žijící v Římě*

MUČEDNÍCI KOMUNISMU

P. Lazer Shantoja, albánský básník a překladatel

Jednou z evropských zemí nejvíce postižených komunistickým terorem je Albánie, první země na světě, která zakázala praktikování jakéhokoli náboženství a oficiálně se prohlásila ateistickým státem. V následujících číslech se budeme věnovat mučedníkům této země.

Situace v zemi a nástup Hodžovy diktatury

Albánská populace měla po druhé světové válce 1,1 milionu obyvatel, z nichž 68 % se hlásilo k islámu, 20 % k pravoslaví a 12 % tvořili římskí katolíci. V zemi fungovala dvě arcibiskupství ve Shkodře a Drači, tři biskupství a působilo zde kolem 200 diecézních a řádových kněží, z řeholí především františkáni a jezuité. Františkáni sehráli důležitou roli při povzbuzování národní identity – vedli školy, kde vyučovali v národním jazyce, vychovávali mládež, vydávali náboženské tiskoviny a formovali národní elity. Mnozí z duchovních patřili také k předním albánským spisovatelům a básníkům, např. Fr. Gjergj Fishta, Vincent Prendushi či Anton Harapi.

V roce 1944 osvobodily partyzánské oddíly, vedené komunisty v čele s Enverem Hodžou, zemi od fašistické nadvlády. Komunisté začali záhy v zemi prosazovat nastolení vlády jedné strany, likvidaci opozice a útočit proti církvím a náboženství. Fašistickou okupaci vystřídala diktatura proletariátu. V prosinci 1944 byly zestátněny církevní tiskárny a vydavatelství, následovalo rozpuštění katolických organizací a spolků – především těch sdružujících mládež. Věznice byly zaplněny politickými odpůrci režimu obviněnými z kolaborace s fašisty či protistátní činnosti. Např. ve věznicích ve Shkodře bylo už v březnu 1945 tisíc zatčených a lidový soud zde vynášel tresty smrti. Zároveň se formovalo hnutí odporu proti nové diktatuře, a to především na severu země, kde žila většina katolického obyvatelstva.

První mučedníci

Mezi prvními byli zatýkáni jako čelní představitelé albánské inteligence

a západní orientace země také katoličtí kněží a řeholníci. Postup vůči nim se vyznačoval mimořádnou krutostí a brutalitou. Už na jaře byli zatčeni a zavražděni v Kosovu tři albánští františkáni. Fr. Lek Luli byl vyšetřován a po krutém mučení mu vyšetřovatelé podřízli hrdlo a zakopali jeho tělo na neznámém místě. Stejně skončili diecézní kněží Lazer Shantoja a Andrea Zadeja.

P. Lazer Shantoja, národní básník a překladatel

P. Lazer Shantoja. Foto: Wikipedia

Narodil se ve Shkodře 2. září 1892. Už od dětství směřoval ke kněžství, především pod vlivem svého strýce, který byl duchovním. V kněžském semináři, vedeném jezuitou, získal velmi dobré teologické, ale také jazykové základy – studoval řečtinu, latinu a italštinu, později i němčinu. V tomto prostředí si také osvojil hluboký vztah k albánské kultuře, tradici a vzdělanosti. Na filosofická teologická studia byl poslán na univerzitu do Innsbrucku. 29. května 1915 přijal kněžské svěcení a odjel působit do hor-

ských farností do Sheldije, poblíž Shkodry. Proslul zde jako energický kněz, ale také jako autor básní a zapálený pianista – klavír si nechal přivést do hor na mule. V roce 1922 si P. Shantoju vybral jako svého sekretáře arcibiskup Lazer Mjeda ve Shkodře. Ten jej také pověřil aktivní podporou křesťansko-demokratické strany, a tak P. Shantoja publikoval četné texty v periodiku této strany *Ora e Maleve*. Proslul jako autor ironických polemik, krátkých publicistických útvarů a satirických veršů.

V exilu

V složitých letech nestabilních vlád došlo v roce 1924 k dalšímu převratu a P. Shantoja byl i krátce vězněn. Po nastolení vlády A. Zogu odešel do exilu, nejprve do Jugoslávie, následně do Rakouska a nakonec se usadil ve Švýcarsku, kde v Bernu a později v La Motte působil jako kaplan. Patnáct let strávených v exilu naplnil plodnou prací – přispíval do albánských exilových periodik, a především se věnoval literární činnosti – přeložil do svého rodného jazyka díla Schillera, Goetha a několika italských autorů. Při túrách po Alpách nacházel inspiraci také pro vlastní tvorbu – duchovní i romanticky laděnou přírodní a milostnou poezii.

Zabijte ho, prokažte mu tu laskavost

V roce 1940 mu bylo umožněno vrátit se do vlasti. Žil v Tiraně v malém domě se svou matkou a věnoval se především literární činnosti. V době komunistického převratu odešel z obavy před pronásledováním ke svým známým do hor, poblíž svého kaplanského působiště. Zde byl 30. ledna 1945 zatčen a odvezen do vězení ve Shkadaru, kde byl vyslýchán

a krutě mučen. Při výsleších mu zlomili nohy a předloktí, takže se mohl pouze za velkých bolestí plazit po zemi po kolennou a loktech. Dle některých zpráv jeho vlastní matka, které se podařilo vymoci si návštěvu syna ve vězení, prosila jeho trýznitele, aby už ukončili jeho utrpení: „Prosím, zabijte ho, prokažte mu tu las-

kavost, nenechte ho už dále tak strašně trpět.“ P. Shantoja byl obviněn z protistátní činnosti a spolupráce s odbojovými skupinami a 2. února 1945 odsouzen vojenským soudem ve Skhadaru k trestu smrti. Následně byl převezen do Tirany a zde byl 5. března 1945 popraven – střelen do krku a poté pohřben spolu s jed-

ním muslimským aristokratem do hrobu na utajeném místě.

Vojtěch Vlček

Mgr. Vojtěch Vlček, historik a pedagog, spolupracovník Ústavu pro studium totalitních režimů

KŘESŤANÉ V IRÁKU NEMAJÍ BUDOUCNOST, ŘÍKÁ PRAVOSLAVNÝ KNĚZ Z MOSULU

Abuna Benjamin Shamoun ze Syrské pravoslavné církve navštívil Českou republiku, aby zde podal svědectví o situaci pronásledovaných křesťanů v Iráku.

Abuna (otec) Benjamin Shamoun je zástupcem představeného kláštera sv. Matouše („Mor Mattai“) nedaleko iráckého Mosulu. Tento klášter založený v roce 367 patří k nejstarším křesťanským klášterům na světě a nachází se jen několik kilometrů od hranice Islámského státu. Abuna Benjamin přijel do České republiky na pozvání Nadačního fondu Generace 21, jenž usiluje o to, aby česká vláda přijala 153 křesťanů z uprchlických táborů v iráckém Erbilu. Res Claritatis spolu s redakcí RC Monitoru využily této jedinečné příležitosti k rozhovoru s otcem Benjaminem.

Abuna Benjamine, mohl byste v krátkosti říci něco o sobě našim čtenářům?

Než jsem se stal mnichem, studoval jsem matematiku na mosulské univerzitě a teologii na mosulském teologickém institutu. Po vstupu do kláštera jsem pokračoval tři roky ve studiu teologie v Egyptě, rok v Londýně a šest let jsem působil na dvou místech ve Švédsku. Kvůli řádění Islámského státu v Iráku jsem se rozhodl vrátit, abych mohl pomáhat křesťanským uprchlíkům. Patřím sice do kláštera sv. Matouše, ale v současné době se snažíme spolupracovat s organizacemi v křesťanské oblasti Ankawa na předměstí Erbilu v pomoci křesťanům. V klášteře sv. Ma-

Abuna Benjamin Shamoun. Foto: Kateřina Ucháčová

tauše se staráme o čtyři tisíce křesťanů. Všichni jsou uprchlíky.

Co je důvodem vaší cesty do České republiky? Co od své návštěvy očekáváte?

Chci popsat skutečnou situaci iráckých křesťanů. Setkáváme se totiž s různými popisy, ale skutečnost je úplně odlišná. To je hlavní cíl mé cesty. Rád bych získal od české vlády příslib skutečné pomoci, protože současné podmínky trpících iráckých křesťanů jsou velmi tragické. Zprávy, které po Evropě kolují, nejsou skutečným obrazem situace. Víme z Bib-

le, že Tomáš uvěřil, když uviděl Kristovy rány. Podle tohoto principu chci představit české vládě skutečnou situaci a doufám, že to pomůže.

Jak probíhal útěk iráckých křesťanů z jejich domovů před Islámským státem?

Tato otázka ve mně vyvolává vzpomínky na 3. srpen 2014. Když se díváme na některé americké filmy, domníváme se, že jsou velmi tragické. Ale to, co se stalo iráckým křesťanům, zdaleka předčí cokoli, co v takových filmech vidáme. Toto je realita. Cesta z Mosulu do Erbilu trvá jenom hodinu. Ale v den útoku IS, kdy všichni opustili své domovy v okolí Mosulu, trvala cesta do bezpečí patnáct až dvacet hodin. Byl jsem svědkem šesti porodů. Tři maminky s jejich novorozеныmi dětmi umřely a zbylým třem maminkám se nějakým způsobem podařilo dostat do bezpečí a přežily. Celkem se jednalo o tisíce a tisíce rodin. Ti lidé neměli kam jít, spali na silnicích, v parcích a zahradách. Neměli nic, co by je ochránilo. Nejhuř na tom byly děti. Nechápu, co se děje. Když je jim horko, pláčou. Když mají hlad, pláčou. Když jsou nemocné, pláčou. A tam to vše prožívaly tisíce dětí a my jsme jim nemohli nic nabídnout. Muži i ženy byli ve velmi špatné psychické kondici. Existuje tolik příběhů! Každý

uprchlík má vlastní. Na jejich zachycení bychom potřebovali spoustu knih...

Říkáte, že jediná možnost přežití iráckých křesťanů je opustit zem. V jaké situaci se nyní iráčtí křesťané nacházejí?

Je to katastrofa. Křesťané jsou na křižovatce. Chtěli by žít tak, jak nám to přikazuje Pán Ježíš Kristus – v míru, v lásce. Takže by rádi zůstali ve své zemi. To si přejí. Ale skutečnost je odlišná. Historie nás učí, že křesťan nemůže žít v zemi, která se neřídí zákony. Zákony mohou člověka chránit jako občana, jako křesťana, aby mohl žít v míru. Pán Ježíš nás naučil, abychom nosili zbraně, nože, meče a zabíjeli, ale abychom milovali své nepřátele. Křesťané v Iráku nemají zákony. Platí tam zákon džungle, podle něhož přežijí jen ti nejsilnější. Křesťané nemohou svými počty konkurovat. Je jich málo. Nemohou se bránit. Irácký křesťan tak nemá žádnou důstojnost a to je velmi obtížná situace. Proto si myslím, že by jako lidská bytost, jako křesťan, mohl žít důstojně v jakékoli jiné zemi.

Jak situaci zvládají rodiny ve vaší farnosti?

Žijí podle principu: „Nebeský otcé, chléb náš vezdejší dej nám dnes.“ Někteří mají zaměstnání. Obvykle dostávají plat a ten použijí na nájem a zcela základní životní potřeby. Většina ale příjem nemá, a proto jsou závislí na pomoci humanitárních organizací, které jim poskytují základní potraviny, aby přežili. Tak tomu bylo donedávna. Každý člověk má jiné potřeby a pouze základní potraviny nestačí. Nejsou to zvířata. Nyní je to i pro ty, kteří mají práci, velmi obtížné. Už čtyři měsíce nedostali mzdu – ani od centrální vlády, ani od kurdské regionální vlády. Představte si to v Evropě: kdyby někdo nedostal každý měsíc svoji mzdu, nemohl by přežít. A co teprve po čtyři měsíce? Musí si přece hradit nájem, jídlo, oblečení, prostě všechny své potřeby... Církev se snaží pomáhat z darů, které dostáváme od Charity a dalších organizací, které nám pomáhají.

Jak se chovali a chovají vaši muslimští sousedé?

Chovají se tak, jak jim to přikázal Mohamed. Náš Pán Ježíš Kristus nám přikázal milovat nepřátele, oni mají přikázáno nás

proklínat. Mohamed říká, a v Koránu to stojí také, že zabírání majetku křesťanům je „halal“ – povolené. Takže mají právo se ho zmocnit. Všechno, co jsme měli, se stalo jejich majetkem, a byla toho spousta. Nemáme žádné svědectví o jediném muslimovi, který by se snažil chránit majetek křesťanů. Je to pro ně prostě „halal“ a přikázal jim to sám Alláh. Zdůrazňuji, že se jedná o Alláha Koránu, ne našeho Boha. To není ten samý Bůh, kterého uctíváme. Náš Bůh je spravedlivý a laskavý. Ten druhý je velmi zlý.

Předseda vlády Bohuslav Sobotka přijal 27. října 2015 duchovního Syrské pravoslavné církve otce Benjaminu Shamouna. Foto: <http://www.vlada.cz>

Náš Pán Ježíš Kristus řekl, že nezapomene na to, když podáte malému dítěti šálek chladné vody. Každý může pomoci.

Mnoho iráckých křesťanů našlo už za války v Zálivu útočiště v tzv. Kurdistánu. V Evropě jsou Kurdové vnímáni velmi pozitivně, mnozí je považují za tolerantní, nebo dokonce za ochránce křesťanů. Jak se díváte na současnost a budoucnost křesťanů v kurdských oblastech?

Situace křesťanů na Blízkém východě se vždy odvíjí od toho, kdo vládne. Náhlá vláda bude mít vliv na budoucnost křesťanů. Současnou situaci v Kurdistánu bychom mohli označit za umírněnou. Vládnoucí kurdská demokratická strana s prezidentem Masúdem Barzáním a premiérem Nechervanem Barzáním je tolerantní a svým způsobem křesťany respektuje. Ale je to pouze dočasné – podléhá to změně. Pokud se k moci dostane islamistická strana, během několika hodin všech

ny křesťany zabije. Proto, jak už jsem řekl, by křesťané neměli žít v zemi, kde nevládne právo. V Iráku vládne pouze nálada vládce a ta se samozřejmě mění. Ráno je třeba pozitivní, večer zase negativní. Můžeme říci, že křesťané mají dočasný klid. Ale v budoucnosti očekáváme to nejhorší.

Je přirozené a jistě legitimní ochránit svou rodinu a blízké a také svoje církevní společenství včetně bohatství vztahů, ritu, tisíciletých tradic. Na druhou stranu je tu křesťanský ideál a příklady mnohých mučedníků: zůstat a vydávat svědectví i za cenu utrpení – až ke svědectví krve. Jak se na toto dilema dívat ve vašich konkrétních podmínkách?

Tento princip můžeme aplikovat na život kteréhokoli křesťanského uprchlíka. Každý vysídlený křesťan, uprchlík, je ve skutečnosti mučedník, protože trpí pro Ježíše Krista. Opustil svůj dům, který postavil za cenu únavy a útrap – opustil ho, aby zůstal křesťanem. Opustil svou práci, svou farnost a svědčí o tom, že zůstal křesťanem. Takový křesťan vydává velké svědectví o Kristu ostatním lidem. S hrdostí mohu prohlásit, že nikdo svou víru v Ježíše Krista nezradil. Když porovnáme lásku ke Kristu a víru v něj a lásku k majetku, k práci či k čemukoli jinému, tito lidé se rozhodli vše opustit jenom proto, aby mohli zůstat křesťany. Takže toto svědectví by mohlo být svědectvím skrze skutky. A to je právě naše situace. Je to naprosto jasné křesťanské svědectví. Věříme, že každý z nich je mučedníkem.

Co si myslíte o proudu statisíců uprchlíků z Blízkého východu a Afriky, který právě zaplavuje Evropu?

Když něco roste, cena se snižuje. Pokud máme hodně mobilních telefonů, jejich cena spadne. Rád se s vámi shodnu na použití slova záplava, protože se skutečně jedná o záplavu. Evropa to pocítí až později a pak teprve pochopí negativní důsledky svého rozhodnutí přijmout kohokoli. Měla by přijmout ty, kteří jsou schopni pomoci při budování země, kontinentu. Tato záplava je pro vás nebezpečná. Doufáme a očekáváme, že České republiky se toto nebezpečí nebude týkat – je doposud mimo nebezpečnou zónu. Ale důsled-

ky vlny uprchlíků uvidíme tak za deset let. My víme, jak tito imigranti či uprchlíci přemýšlí. Považují nás za bezvěrce, *káfiry*, kteří si pouze zaslouží zemřít.

Tato migrační tsunami je vnímána primárně jako muslimská. Jak si vysvětlujete, že se vlastně Evropa nesnaží aktivně pomoci blízkovýchodním křesťanům?

Evropa se většinou spoléhá na princip lidských práv, a je to dobře. Prvním zákonem je právo na život. Ale IS toto právo upírá. A právě tito lidé přicházejí do Evropy a představují sebe sama jako oběti, jako někoho, koho je třeba litovat. Příliv imigrantů či uprchlíků je politický, ne náboženský. Kdyby Evropa měla například zákony, které by stanovily, že je možné přijmout pouze křesťany, situace by byla úplně odlišná. Ale jelikož zde máte pravidla, podle nichž je možné přijmout kohokoli, pak se nedá nic dělat. Až se setkám s českým premiérem, chci ho požádat o takové opatření, které by zajistilo přijetí křesťanských uprchlíků ne jako jednotlivců, ale jako celé skupiny. Tak by mohlo celé společenství přežít se všemi svými tradicemi, jazyky, i když budou začleněni do této země a budou zde pracovat.

Evropa by ráda tento příval oslabila. Proto chce zvýšit pomoc v místech, odkud tito lidé přicházejí, aby k emigraci neměli důvod. Myslíte, že to bude fungovat?

Pokusím se odpovědět příkladem. Kdybychom navštívili nemocného s rakovinou a dali mu jen růži, uzdraví ho to? Panadol ho také nevyлéčí. Takže pomoc všech humanitárních organizací je takovou pilulkou. Představte si, že jste ztratili všechno – dům, práci, prostě všechno –, a já bych vám daroval třeba pět kilo rýže, nějaký olej, trochu cukru... Bude to stačit? Přirovnávám tuto situaci křesťanů v Iráku k jednotce intenzivní péče, kde dostávají pouze vodu. Na to nikdy nesmíme zapomenout.

Je možné poskytnout křesťanským uprchlíkům takovou pomoc, která by jim pomohla začít nový život ve své vlastní zemi – např. finanční prostřednictvím nějakých programů?

Jakou pomoc bychom jim poskytli? Kufříky pro děti na cestu do školky? To by

Křesťanští uprchlíci v Erbilu. Foto: © Tony Frič

pomohlo v zemi, kde vládne právo nebo kde by byla zajištěna nějaká mezinárodní ochrana křesťanů. Kdybychom tam třeba postavili továrny, kde by mohli pracovat, mohlo by to pomoci. Uvedu příklad. Německé ministerstvo zahraničních věcí prostřednictvím jedné organizace věnovalo na pomoc šest až sedm milionů euro. Část těchto peněz půjde pouze

Každý vysídlený křesťan, uprchlík, je ve skutečnosti mučedník, protože trpí pro Ježíše Krista.

na uhrazení nájmu pro rodiny, které žijí v pronajatých prostorách a nemají žádné finanční prostředky. Potřebovali bychom vládu, aby tento problém vyřešila. Dokud nebude v Iráku mír nebo tam nebude např. vyhrazené území s mezinárodní ochranou, lidé budou odcházet.

Cítí iráčtí křesťané nějakou podporu církve, ostatních křesťanů?

Křesťany v Iráku podporuje pouze církev – irácká vláda je zradila a regionální kurdská vláda bojuje s IS. Takže všechny církevní denominace se snaží spolupracovat, shromažďovat a následně distribuovat pomoc od humanitárních organizací všem křesťanským rodinám. To neznamená, že

se církve nestarají o své vlastní věřící. Každá církev se snaží nejprve pomoci svým vlastním ovečkám. Ale také se snažíme, protože jsme všichni křesťané, spolupracovat tak, aby nikdo nezůstal bez pomoci. Jedinou pozitivní věcí na celé záležitosti s IS je, že jsme se jako křesťané sjednotili. Nerozlišujeme podle denominací. Možná je to právě to, co náš Pán chtěl. Někteří v tom sjednocení vidí Boží vůli.

Jak mohou křesťané u nás kromě modlitby účinně pomoci křesťanům v Iráku? Jak mohou napomoci snahám Nadačního fondu Generace 21 přemístit prvních 153 iráckých křesťanů do České republiky?

Náš Pán Ježíš Kristus řekl, že nezapomena na to, když podáte malému dítěti šálek chladné vody. Každý může pomoci – novináři tím, že vysvětlují celou záležitost, členové parlamentu zase mohou pomoci ze svého postavení. Ale prakticky kdyby třeba každý Čech daroval jednu korunu denně, dohromady by to byly tisíce. A to by pomohlo. Také myslíme na ty rodiny, které se snažíme přesunout do České republiky. Po příchodu budou potřebovat pomoc – zejména psychologickou péči. Musíme si přiznat, že v dnešní době budou iráčtí křesťané vždycky potřebovat nějakou formu pomoci. Finanční pomoc je vítaná a my víme, co přesně potřebují a co jim máme dát. Většina rodin nepotřebuje ani tak jídlo a pití, ale lékařskou

péči, léky a finance na úhradu operací. Také je možné pomoci rodinám s úhradou nájmu. Mladé dívky by třeba uvítaly oblečení, mejkap... Vždy najdeme nějaký způsob, jak vhodně pomoci. A pomoc křesťanům v nouzi znamená, že to ve skutečnosti děláme pro Pána Ježíše. Jeden syrský křesťan uspořádal v Americe kampaň nazvanou „Jedním dolarem zachráníš křesťana“. Něco takového by bylo možné uspořádat i tady. Mohl bych uvést spoustu nápadů, třeba i novinářům, protože je mám rád. Hodně by to pomohlo a přitom velmi jednoduchým způsobem. Ale v tom všem by měla být upřímnost.

Abuna Benjamine, máte na srdci ještě něco?

Jen bych rád zdůraznil, že ze všeho nejvíce dnes potřebujeme léky. Dostávám od lidí stovky, tisíce receptů. Některé

dary, které dostáváme, jsou určeny pouze na lékařskou péči. Já sám všechny léky v lékárně vyzvednu, zaplatím a dávám je do krabice jako dárky. Mohlo by se stát, že někteří lidé by peníze použili třeba na pivo místo na léky, kdyby finance dostali do ruky. Proto se o to starám sám – nakoupím a dám přímo potřebným. Lidé také čekají na operace. V Iráku neexistuje zdravotní pojištění, takže každý nemocný se tím pádem dostává do dluhů. Kdyby se podařilo tuto pomoc zajistit, bylo by to báječné.

A úplně nejlepší by bylo, kdyby se podařilo přesunout do České republiky onu první skupinu 153 iráckých křesťanů, kteří si přejí žít a pracovat v zemi, kde je mír. Byl by to důležitý příklad pro ostatní.

Také vás zvou na návštěvu do Iráku, abyste viděli vše na vlastní oči. Vzpomínám na miminko, kterému byly pouhé tři

dny, když IS zaútočil. Až do svého půlroku vyrůstalo ve stanu. Navštívil jsem jeho rodinu, vše jsem vyfotil. Do stanu tekla voda, kapala mu přímo na hlavu. Hned jsem zařídil přestěhování. A takových příběhů je spousta...

Rozhovor připravili

Ondřej Vaněček a Kateřina Ucháčová.

Redakce děkuje za spolupráci tlumočnickovi Dr. Salmanovi Hasanovi a Nadačnímu fondu Generace 21.

Pokud se cítíte osloveni prosbou o pomoc pronásledovaným křesťanům a chcete se informovat o možnostech, jak pomoci, obraťte se na Nadační fond Generace 21 (<http://gen21.cz>). Naše redakce s ním úzce spolupracuje a můžeme se zaručit za to, že pomoc bude poskytnuta opravdu těm, kdo ji nejvíce potřebují.

ZRADA VÍRY JE URÁŽKOU MUČEDNÍKŮ

Rozhovor s Dr. Ancou-Maria Cerneovou

Dr. Cerneová, jež se jako pozorovatelka účastnila synody o rodině, varovala ve své intervenci synodní otce před „kulturním marxismem“, který je podle ní primární příčinou dnešní krize rodiny.

Dr. Anca-Maria Cerneová, lékařka Centra pro diagnostiku a léčbu Kliniky Victora Babese a předsedkyně Rumunské asociace katolických lékařů, poskytla exkluzivní interview agentuře *LifeSite News*, kde diskutovala o novém nebezpečí, jemuž čelí rodiny tváří v tvář „hrozně“ krizi, jež je úmyslně připravena vysoko postavenými a vlivnými nepřáteli uvnitř Církve: ta má za účel zničit nejen učení Církve, ale v posledku i Církev samotnou.

Dr. Cerneová varovala synodní otce před „kulturním marxismem“, který je podle ní „primární příčinou sexuální a kulturní revoluce; ta způsobuje reálnou krizi, již rodiny dnes čelí.“

„Klasický marxismus chtěl přebudovat společnost násilným odnětím vlastnictví. Dnešní revoluce jde hlouběji: chce přebudovat rodinu, pohlavní identi-

Dr. Anca-Maria Cerneová. Foto: <http://www.pagadiandioecese.org>

tu a lidskou přirozenost. Tato ideologie sama sebe nazývá „pokrokovou“. Ale není to nic jiného než stará hadova nabídka převzít kontrolu, nahradit Boha, naaranžovat spásu zde, v tomto světě,“ řekla lékařka církevním představitelům a žádala je, aby si to uvědomili a varovali své stádo před tímto nebezpečím.

Dr. Cerneová zažila nesnesitelné důsledky totalitního režimu v Rumunsku a nejenže ví, o čem mluví, ale říká také, že rozeznává signály totalitní ideologie, kterou se síly uvnitř Církve snaží vnutit Církvi a věřícím, počínaje klasickou komunistickou snahou o zničení sexuální morálky a tradiční rodinné jednotky.

V interview, jež přinesly *LifeSite News* na videonahrávce, vysvětlila, co vidí jako skutečnou krizi, již čelí rodina a – ještě hůře – Církev sama.

Jak byste odpověděla arcibiskupu Cupichovi z Chicaga, který navrhl, aby homosexuální páry mohly přijímat Tělo Páně, pokud jim to schvaluje jejich svědomí?

Ve svém profesionálním životě jsem, žel Bohu, měla příležitost sdělovat špatnou zprávu homosexuálním lidem, kteří jsou

HIV pozitivní. A nedokážu popsat jejich zoufalství, jejich reakci. Je to srdcervoucí zážitek. Je velice těžké dát jim nějakou naději. Snažím se, jak mohu. Snažíme se vytvořit plán, jak by se mohli zaměřit na něco konkrétního, aby neupadli do beznaděje. Ale je to hrozná situace.

V takových situacích by tam měl se mnou být arcibiskup Cupich nebo někdo jiný, kdo prosazuje takové myšlenky. Aby například viděl triadvacetiletého, mladého muže – z mého pohledu ještě dítě – který se stal obětí jejich propagandy. Povzbuzovali ho, aby s homosexualitou experimentoval. Narazil na ni v jedné nevládní organizaci. Viděl to na internetu. Vyzkoušel to jednou, dvakrát – a spadl do toho. Říkali mu, že když se „chrání“, je to bezpečné. Jeho první reakce na mé sdělení byla, „to není možné, paní doktoro, já jsem se chránil“. Proto si myslím, že je skutečně zločin povzbuzovat lidi k tomuto životnímu stylu.

To, co jsem řekla, platí o fyzickém životě. Ale my musíme myslet také na věčný život. Ti lidé potřebují povzbudit, aby se vymanili z hříchu, tak jako i my – všichni jsme hříšníci – potřebujeme, aby nám naši bratři a sestry pomáhali vymanit se z hříchu. Musíme jeden druhému pomáhat dostat se z hříchu, ale to je něco jiného než hřích přijímat a chválit ho. Patří k základním povinnostem Církve mezi těmito dvěma věcmi rozlišovat.

Na synodě jsou slyšet hlasy, jež by se chtěly vzdát tohoto klasického rozlišení mezi hříchem a hříšníkem, toho, že musíme hřích nenávidět, ale hříšníka milovat a pomáhat mu hříchu se zbavit. Oni by ten rozdíl chtěli odstranit.

Na synodě se diskutuje o tom, že je třeba homosexualitu vidět v pozitivním světle. Jak tenhle návrh vidíte jako lékařka?

Jako lékařka i jako katolický laik myslím, že je velmi důležité, aby se Církev držela svého normálního učení, podle něhož jsou homosexuální praktiky vnitřně hříšné. Je to velmi těžký hřích. Ale lidé, kteří ho páchají, by měli být provázeni s láskou. Jako křesťané bychom jim měli pomáhat se z toho dostat.

Jako lékařka musím dodat, že to je velmi škodlivé i pro jejich fyzické zdraví. Takže máme dvojí povinnost – nejen

kvůli jejich věčnému životu, ale i kvůli jejich pozemskému životu, přinejmenším my lékaři. Když varujeme lidi před přejídáním a obezitou, nebo před kouřením nebo čímkoli jiným, pak máme ještě větší povinnost varovat je před chováním, jímž se vystavují nemoci a předčasné smrti.

Kolik je podle vás synodních otců, kteří tlačí na přijetí homosexuality v Církvi?

Slyšela jsem, že hodně, ale to neznamená, že je to většina. Podle mého je to, jak říkáme u nás doma, „leninská menšina“. Je to menšina, která je dobře organizovaná

Pokoušení Adama a Evy (katedrála Notre-Dame)
Foto: Wikimedia Commons, Jebulon (CCO 1.0)

Dnešní revoluce chce přebudovat rodinu, pohlavní identitu a lidskou přirozenost. Ale není to nic jiného než stará hadova nabídka nahradit Boha a naaranžovat spásu zde, v tomto světě.

a dobře koordinovaná. Vědí, co chtějí, říkají všichni totéž a tak vyplňují prázdný prostor svými hlasy, takže vyvolávají dojem, že je jich hodně.

Ten dojem také posiluje to, že ostatní mlčí. Je dost těžké odhadnout, co si tahle mlčící skupina skutečně myslí. Na druhé straně je dost hlasů, které jsou skutečně rozhodnuté udržet normální církevní učení. Nesouhlasím s pojmenováním „konzervativci vs. progresisté“. Je tu normální církevní učení a jsou tu ti, kdo se ho snaží podrýt cestou „leninské menši-

ny“. Ale je těžké uvádět čísla. Můj dojem je, že afričtí biskupové hájí normální učení. Většina východoevropských biskupů stojí na téměř stanovisku a většina biskupů z Latinské Ameriky také. To platí i o některých západních církvích. Bohužel, na Západě je situace velmi komplexní. „Západem“ myslím západní Evropu, Severní Ameriku, Austrálii a Nový Zéland.

Zaznělo na synodě něco o devastujícím dopadu potratu na rodinu?

O dopadech potratu se vůbec nemluvalo; o potratu obecně se mluvalo velmi málo. Ani o antikoncepci a dalších věcech, které se vztahují ke kontrole porodnosti, se příliš nehovořilo. Technologie nám dnes umožňuje mnoho intervencí. Lidé začínají vidět sami sebe na Božím místě. Je tu fertilizace *in vitro*. Je spousta zmrazených miminek. Jejich tělčka se ničí nebo se prodávají na kosmetiku a výzkum. To je obrovský problém a pro Církev je tu hodně témat k diskusi.

Místo toho tady diskutujeme o homosexualitě, která na synodu nepatří, protože se rodiny netýká. Je to samozřejmě důležitá věc. Ale když o tom mluvíme, mluvmе o tom správně. Řekněme jasně, že je to hřích. Že homosexuální praktiky jsou hříšné, že musíme pomáhat lidem, kteří se do toho zapletli, aby se z toho dostali. To je normální katolické učení. Ale tady na synodě by se o tom mluvit nemělo.

Na druhé straně, například ve východní Evropě – v Rumunsku také – máme velký problém s alkoholismem. Právě ten ničí rodiny. Působí násilí a řadu jiných věcí, jež s alkoholem souvisí: hrubé chování, konflikty, napětí, děti, jež mají jen jednoho rodiče a když vyrostou, samy se stávají alkoholiky. To je skutečný problém.

Když mluvíme o závislosti, proč se nezabývat tou, která je statisticky mnohem důležitější. „Homosexuální móda“ je v naší oblasti něco zcela nového. Až donedávna o ní nebylo slyšet – byla velmi vzácná. Pravděpodobnost, že potkáte otevřeného homosexuála, byla před celou tou propagandou velmi nízká. Na druhé straně alkoholová závislost je statisticky mnohem významnější. Pro rodinu je to zásadní problém. Kdybychom brali po-

moc rodinám vážně, bylo by to pro nás důležité téma k diskusi. Ale my se musíme řídit *Instrumentem laboris*, což je velmi špatný dokument.

Co můžeme očekávat v posledním týdnu synody?

Nastane znovu celá diskuse o homosexualitě. Prezentuje se, jako by to nebylo nic negativního. Katechismus katolické církve se cituje neúplně. Neříká se jasně, že jde o hřích a že homosexuální chování je vnitřně nezřízené.

A bude dlouhá diskuse o individuálním svědomí a o úloze, kterou má v rozlišování mezi dobrým a špatným. Bude se hodně mluvit o historii jako zdroji změny, jako o něčem, jež podněcuje církev k vývoji učení, o tom, že učení tu není navzdýcky, ale že se historicky vyvíjí. Souvisí to s teologií kardinála Kaspera. A bude hodně diskusí kolem nátlaku na udílení přijímání lidem, kteří nežijí v normálním církevním manželství – rozvedli se a teď žijí ve svazcích jiného typu. Jsou tu hlasy, které by chtěly jim přijímání podávat.

Oni chtějí rozvod. Chtějí rozvod v katolické církvi. Protože je-li přijat rozvod, pak jsou přijaty důsledky, které z něho vyplývají. Ale o tom by se nemělo ani diskutovat, protože je to věc církevního učení a my nechceme podrobovat diskusi každý bod katolické doktríny. Je to něco, co nelze měnit. Ani papež nemá právo zrušit

svátostné manželství, které bylo platně uzavřeno a konzumováno. Takže bychom o těchto věcech neměli mluvit, stejně jako bychom neměli diskutovat o tom, lze-li přepadnout banku, vyloupit vlak nebo někoho zabít. Katolické učení o manželství není věcí diskuse. To, že se tato věc předkládá diskusi, je velmi vážné.

Jsem znepokojena tím, že církev přijímá nebo bezmyšlenkovitě zahrnuje do své řeči ideologický jazyk. Ten přináší poselství. Jako bychom si neuvědomovali

Měli bychom se držet toho, co je věcí Církve, a ta se má starat o věčnou spásu lidských duší, chránit před hříchem a hlásat evangelium.

moc, kterou znamená volba termínů. Ale my v Rumunsku tuto zkušenost máme, protože jsme žili pod komunistickým režimem. My cítíme, když něco zní ideologicky a nemá to žádný vztah k realitě, ve které žijeme.

Ideologie operuje jakousi fiktivní realitou. Ve fiktivní realitě mluvíme o „udržitelném rozvoji“. Ale tento pojem například zahrnuje – protože ho určitým způsobem používá mnoho lidí mimo církev – takzvaná „reprodukční práva“ a „populační kontrolu“. Takže bychom

měli být velmi opatrní, když církev podporuje takovýto jazyk.

V poslední době se hodně mluví o „klimatické změně“ a o tom, jak se církev zapojuje do kampaně za její zastavení. Tady církev podle mého názoru není dost opatrná. Věda přece musí být nezávislá. Výzkumníci musejí být nezávislí. To, co je dnes hypotéza, může být zítra nahrazeno jinou hypotézou, která může být podpořena více důkazy.

Proto bychom se měli držet toho, co je věcí Církve, a ta se má starat o věčnou spásu lidských duší. Nebezpečím není „globální oteplování“ nebo rozdíly v příjmech mezi různými třídami či oblastmi světa: problémem je hřích. Proto bychom se měli snažit bojovat s hříchem. Církev musí své stádo chránit před hříchem a hlásat Dobrou zprávu lidem mimo církev a myslet na jejich duše, na jejich spásu. To by měla pro nás být priorita.

Jaká byla vaše reakce, když jste viděla synodní otce prosazovat heterodoxní pozice?

Je to strašné. Já jsem se, díky mé rodině, setkala s lidmi, kteří mnoho vytrpěli pro církev – byli ve vězení, mučeni, zažili strašné věci. V mé zemi jsme měli mnoho mučedníků – počínaje biskupy – kteří odevzdali svůj život pro církev. Jsem přesvědčena, že tato zrada víry je urážkou jejich památky, urážkou krve, kterou prolili.

LifeSite News

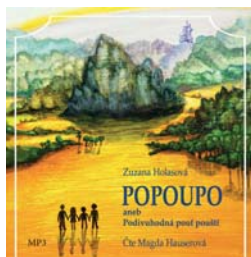
Překlad a redakce Michaela Freiová

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ A KNIHKUPECTVÍ PAULÍNKY

Jungmannovo nám. 18, I 10 00 Praha I, tel.: 224 818 757, mobil 733 755 999

on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, e-mail: objednavky@paulinky.cz

Walter Ciszek: On mne vede

Autor, jenž popsal svou zkušenost ze sibiřských gulagů v knize *S Bohem v Rusku*, se opět ohlíží za tím, co zakusil, a vydává svědectví o své víře a mocném působení Boží prozřetelnosti. Váz., 304 str., 315 Kč

Zuzana Holasová: Popoupo (CD). Podivuhodná pouť pouští

Čtyři děti se záhadným způsobem dostanou do příběhu hry, kterou si samy vymyslely. Pravidla hry se mění ve skutečnost a to jim postupně otevírá oči i srdce. Knižní bestseller pro děti a mládež nyní jako audiokniha. CD, 300 minut, 229 Kč

Jan Pavel II.: Teologie těla

Katecheze Jana Pavla II. o lidské lásce podle Božího plánu. 5. vydání, váz., 592 str., cena 380 Kč. E-kniha: ve formátech PDF, ePub a Mobi, 190 Kč

NELZE STÁT NA STRANĚ KRISTA I BELIALA

Vystoupení kardinála Saraha na synodě o rodině

Kardinál Sarah varoval před pokušením vzdát se mentalitě sekularizovaného světa a individualistického Západu. Za dvě největší nebezpečí pro rodinu označil na jedné straně modlářství západní svobody, na druhé straně islámský fundamentalismus.

Vaše Svatosti, vaše eminence, vaše excellence, účastníci synody, navrhuji tyto tři body:

1) Větší transparentnost a vzájemný respekt mezi námi

Pociťuji velikou nutnost vzývat Ducha pravdy a lásky, zdroj *parrésie* (z řec. otevřenost, upřímnost) v mluvení a pokory v naslouchání, který jediný je schopen vytvořit skutečnou harmonii v mnohosti.

Upřímně říkám, že na předchozí synodě jsme při probírání různých problémů cítili pokušení podrobit se mentalitě sekularizovaného světa a individualistického Západu. Uznat takzvanou „životní realitu“ za *locus theologicus* znamená vzdát se naděje na proměňující moc víry a evangelia. Evangelium, které kdysi přetvářelo celé kultury, nyní hrozí, že bude těmito kulturami přetvořeno. Kromě toho se zdá, že některé z použitých postupů nebyly zaměřeny na obohacování diskuse a vzájemné porozumění, ale spíše podporovaly názory typické pro určité okrajové skupiny v nejbohatších církvích. To je pravý opak chudé Církve, radostného evangelijního a prorockého znamení odporování světskosti. Nechápeme ani to, proč se některá tvrzení, která nebyla přijímána kvalifikovanou většinou poslední synody, přesto objevila v *Relatio* a poté i v *Lineamenta* a v *Instrumentum laboris*, ačkoli jiné naléhavé a velmi aktuální otázky (např. genderová ideologie) byly ignorovány.

Proto tedy doufáme, že se v naší práci projeví větší svoboda, transparentnost a objektivita. Z toho důvodu by bylo přínosné zveřejnit souhrny připomínek, aby se usnadnila diskuse a vyhnuli jsme se jakýmkoli předsudkům nebo diskriminaci při přijímání výroků synodních otců.

2) Posuzování historie a duchů

Za druhé doufáme, že synoda bude ctít své historické poslání a neomezí se pouze na některé pastorační otázky (např. možnost podávání přijímání rozvedeným, kteří uzavřeli nový sňatek), ale pomůže Svatému otci jasně vyslovit určité pravdy a formulovat užitečné pokyny použitelné

Fra Angelico: Pokušení Krista. Foto: www.dominicos.org

Musíme být otevření a vlídní ke všemu, co je lidské; ale to, co pochází od Nepřítele, nesmí být přijímáno.

na globální úrovni. V porovnání se synodou z roku 1980 se nyní objevily nové výzvy. Teologické uvažování nám umožňuje spatřovat v naší době dvě nečekané hrozby (téměř jako dvě „apokalyptické šelmy“), jež se nacházejí na protichůdných pólech: na jedné straně modlářství západní svobody, na druhé islámský fundamentalismus. Ateistický sekularismus proti náboženskému fanatismu. Použijeme-li slogan, lze říci, že jsme se ocitli mezi „genderovou ideologií a IS“. Islámské masakrování a liberální požadavky pravidelně soupeří o místo na předních stránkách novin. (Vzpomeňme si, co se

stalo 26. června!) [V tento den došlo k teroristickému útoku na tuniské letoviště Sousse a Nejvyšší soud USA rozhodl legalizovat sňatky homosexuálů ve všech státech USA – pozn. red.] Z těchto dvou radikalizací vznikají dvě hlavní hrozby pro rodinu: její subjektivistický rozpad na sekularizovaném Západě prostřednictvím rychlého a snadného rozvodu, potratu, homosexuálních svazků, eutanazie atd. (genderová teorie, „Femen“, LGBT lobby, Planned Parenthood...). Na druhé straně pseudo-rodina ideologizovaného islámu, který legitimizuje polygamii, podřízenost žen, sexuální otroctví, manželství dětí atd. (al-Káida, IS, Boko Haram...).

Některé náznaky nám umožňují vytušit stejný démonický původ těchto dvou hnutí. Na rozdíl od Ducha pravdy, který podporuje jednotu v rozličnosti (*perichoresis*), tyto dva extrémy posilují zmatení (homo-gamie) nebo podřízenost (poly-gamie). Ba co více, vyžadují všeobecnou a totalitní nadvládu, jsou silně netolerantní, ničí rodinu, společnost a Církev a jsou otevřeně nenávislné vůči křesťanství.

„Nevedeme svůj boj proti lidským nepřátelům...“ Musíme být otevření a vlídní ke všemu, co je lidské; ale to, co pochází od Nepřítele, nemůže a nesmí být přijímáno. Nelze stát na straně Krista i Beliala! To, čím byl ve 20. století nacismus, fašismus a komunismus, tím jsou dnes západní homosexuální a potratové ideologie a islámský fanatismus.

3) Hlásat krásu monogamie a rodiny a sloužit jim

Tváří v tvář těmto dvěma smrtícím a bezprecedentním výzvám („homo-gamie“ a „poly-gamie“) Církev musí podporovat skutečnou „epifanii rodiny“. Tomu může napomoci papež (jako mluvčí Církve)

i jednotliví biskupové a pastýři křesťanského stádu – tedy „Boží církve, kterou si Bůh získal krví vlastního Syna“ (Sk 20,28).

Musíme neohroženě hlásat pravdu, Boží plán, kterým je monogamie v manželské lásce otevřený život. V dané historické situaci je naléhavě nutné, aby Církev na svém summitu s konečnou platností vyhlásila vůli Stvořitele ohledně manželství. Kolik lidí dobré vůle a zdravého rozumu by se připojilo k tomuto zářnému a odvážnému kroku Církve!

Společně se silným a jasným slovem nejvyššího učitelského úřadu Církve mají

pastýři posláni pomáhat našim současníkům objevovat krásu křesťanské rodiny. K tomu Církev musí nejprve prosazovat to, co představuje skutečnou křesťanskou iniciaci dospělých, neboť krize manželství je v podstatě krizí Boha, ale též krizí víry, a ta souvisí s křesťanskou výchovou dětí. Potom musíme rozeznat ty skutečnosti, jež nám Duch Svätý předkládá, aby odhalil pravdu o rodině jako intimním spojení v rozmanitosti (muž a žena), které přijímá dar života. My biskupové máme naléhavou povinnost rozpoznávat a podporovat duchovní dary, hnutí a církevní

realitu, v nichž se rodina skutečně projevuje, tento zázrak harmonie, lásky k životu a naděje pro věčnost, tuto kolébku víry a školu lásky k bližnímu. A Prozřetelnost nám společně s Druhým vatikánským koncilem poskytuje množství reálných situací, v nichž se tento zázrak nabízí.

<https://www.lifesitenews.com>

Přeložil Pavel Štíčka

Robert kardinál Sarah,
prefekt Kongregace pro
bohoslužbu a svátosti

POVZBUDIVÉ ZLEPŠENÍ

Nad závěrečnou zprávou ze synody o rodině

Závěrečná zpráva ze synody je oproti *Instrumentum laboris* obrovským a povzbudivým zlepšením. Propastný rozdíl mezi oběma dokumenty ilustruje, jak plodnou a dlouhou cestu synoda urazila.

Značné rozdíly, značné zlepšení

U pracovního dokumentu (*Instrumentum laboris*) zatíženého takovými tématy, jako by se jednalo o práci ze sociologie – a ne zrovna moc dobré sociologie, bylo v řadě bodů těžké poznat, že se jedná o církevní dokument. Závěrečná zpráva (*Relatio finalis*) je zřetelně církevní text, produkt meditace Církve nad Božím slovem, chápaný jako optika, jejímž prostřednictvím Církev interpretuje svou současnou zkušenost.

Pracovní dokument byl biblicky anorektický. Závěrečná zpráva je bohatě biblická, dokonce výmluvně biblická, jak se sluší na synodu pořádanou o padesátém výročí zakončení Druhého vatikánského koncilu a vyhlášení jeho dogmatické konstituce o Božím zjevení *Dei Verbum*.

Občas se zdálo, jako by se pracovní dokument stydlý za stálou nauku Církve o nerozlučitelnosti manželství, za podmínky nezbytné pro důstojné přijímání eucharistie a za ctnosti čistoty a věrnosti. Závěrečná zpráva potvrzuje nauku Církve o manželství, svätém přijímání a možnosti žít ctnostně v postmoderním světě. A činí tak bez námitek, i když vyzývá

Církev k efektivnějšímu hlásání pravd, které uchovává jako dědictví od samotného Pána Ježíše, a k starostlivější pastorační péči o ty, kdo se nacházejí ve složité manželské a rodinné situaci.

Pracovní dokument prakticky mlčel o daru dětí. Závěrečná zpráva popisuje děti jako jedno z největších požehnání, chválí velké rodiny, dává si pozor, aby ocenila děti se speciálními potřebami, a vyzdvihuje svědectví šťastných a plodných manželských párů a jejich dětí jako hybnou sílu evangelizace.

Pracovní dokument zpackal pojednání o svědomí a jeho roli v morálním životě. Závěrečná zpráva mnohem lépe vysvětluje církevní pojetí svědomí a jeho vztah k pravdě, odmítá myšlenku, že svědomí je jakýsi druh neomezené schopnosti vůle, která může fungovat jako ekvivalent „amnestie“.

Pracovní dokument byl plný nejasností ohledně pastorační praxe a jejího vztahu k církevnímu učení. Závěrečná zpráva, nikoli bez určitých nejasností, vysvětluje, že pastorační péče musí začínat od naprosté oddanosti stálému učení Církve, a že opravdu neexistuje

nic takového jako „místní alternativy katolicismu“, ať už v podobě regionálních/národních řešení problémů či řešení, která by se lišila farnost od farnosti. Církev zůstává jednou církví.

Pracovní dokument byl také dvojnásobný v popisu „rodiny“. Závěrečná zpráva zdůrazňuje, že nemůže existovat žádná správná analogie mezi katolickým pojetím „manželství“ a „rodiny“ a jinými sociálními uspořádáními, bez ohledu na to, jaké je jejich právní postavení.

Občas se zdálo, že v pracovním dokumentu existuje napětí mezi milosrdenstvím a pravdou. Závěrečná zpráva je mnohem více teologicky rozvinutá, pokud jde o vztah mezi milosrdenstvím a pravdou v Bohu, které jsou v učení a praxi Církve neoddelitelné.

Pracovní dokument nestál z literárního hlediska za mnoho a bylo dosti náročné jej strávit. Závěrečná zpráva je v řadě bodů celkem výmluvná a obohacuje životy těch, kteří si ji přečtou, jakkoli možná nebudou souhlasit s tou či onou formulací.

V souhrnu závěrečná zpráva, i když není bez vady, ušla velmi dlouhou ces-

tu – a je řadu světelných let vzdálená dokumentu *Instrumentum laboris* – v tom, co si papež František a mnozí synodní otcové přáli, aby celý tento dvouletý proces učinil: aby pozvedl a oslavil katolickou představu manželství a rodiny jako zážnou odpověď na krizi těchto institucí v jednadvacátém století.

Podtexty a promarněné příležitosti

Synoda 2015 také vynesla na světlo několik vážných problémů, které ještě zbývá vyřešit, neboť Církev se nachází v období po synodách z let 2014 a 2015 a má k dispozici závěrečnou zprávu ze synody 2015 jako rámeček pro další úvahy (a pro postsynodální dokument, který se papež František možná nakonec rozhodne vydat).

První z těchto problémů bychom mohli nazvat teologickým a pastoračním trávením. Z mnoha projevů na valném shromáždění synody a z některých zpráv, jež vyšly z diskusních skupin synody, bylo bolestně zřejmé, že velké části světové Církve se ještě ani nezačaly ztotožňovat s učením *Familiaris consortio* (apoštolská exhortace Jana Pavla II. z roku 1981, která završila práci synody o rodině z roku 1980), tím méně s teologií těla formulovanou Janem Pavlem. Ba ještě hůř – zdá se, že některé části západoevropské Církve považují veškeré odkazy na tyto dokumenty za beznadějně staromódní, i když existují jen něco málo přes třicet let. Nadšení, s nímž byla přijata teologie těla v ostrážitější části Církve Severní Ameriky, bylo jistě probíráno v diskusích na letošní synodě. Ale je třeba ještě vykonat hodně práce, aby tento jednoznačně katolický pohled na vtělení, sexualitu a lidskou lásku začal být při pastoraci využíván v Latinské Americe a v Evropě.

Přesto nás asi nepřekvapí, že nějakou dobu trvá, než je plně přijato skutečně originální učení, které shrnuje a dále rozvíjí katolickou tradici. Tyto věci vždy vyžadují čas. Ale vzhledem k rychlosti, s níž kulturní změny (nebo kulturní dekonstrukce) zaplavují západní svět, je rozhodně třeba doufat, že místní církve, které dosud tyto zdroje nevyužívají, šlápnou na plyn.

Synoda 2015 by rovněž působila pozitivně, kdyby diskuse vynesla na povrch

trpkou skutečnost, že problémy ohledně svatého přijímání a ohledně svědomí často fungovaly jako záminka, především v biskupstvích z německy mluvící části světa, kde chtějí zapomenout na *Humanae vitae* a zpochybnit *Veritatis splendor*. Tyto části světové Církve nikdy neodpustily Pavlu VI. to, že v *Humanae vitae* potvrdil klasický katolický pohled na vhodné prostředky regulace porodnosti. A neodpustily ani Janu Pavlu II. to, že odmítl proporcionalistickou morální teologii takových významných německých teologů, jako byli Bernard Häring a Joseph Fuchs, a ve *Veritatis splendor* trval na tom, že některé skutky jsou o sobě špatné a zlé (*malum in se*). Jeden prominentní synodní otec z německy mluvící

Synoda, která měla v úmyslu změnit svět, nakonec sváděla bitvu o to, zda se změní Církev – anebo zda zůstane věrná své konstitutivní nauce a formě.

katolické církve dokonce zašel tak daleko, že v rozhovoru před zahájením synody 2015 tvrdil, že v každé situaci lze vždy nalézt něco dobrého, takže *malum in se* nemá v našem světě žádný skutečný význam. (Okamžitě pomysleme na znásilňování, mučení dětí, sexuální průmysl zneužívající mladé dívky, křížování a poravování křesťanů příslušníky IS a uvažujeme, co tímto podivným tvrzením vlastně chtěl říci.)

A vedle intelektuální pýchy, kterou jsem již zmínil jako problém v těchto kontroverzích, si také nelze nepovšimnout jisté slepoty vůči historii. Rozpad morální struktury Západu vede krok za krokem k tomu, co Benedikt XVI. výstižně nazývá „diktaturou relativismu“ – užívání donucovací státní moci k tomu, aby byla celé společnosti vnucena zcela relativistická morálka. Proč to prominentní německy mluvící biskupové nevidí?

Dalším implicitním tématem v diskusích na letošní synodě byla otázka, která je stará jako spor mezi Augustinem a Pe-

lagiem – a pravděpodobně ještě mnohem starší: Jsme hříšníci potřebující vykoupění, nebo jsme v podstatě dobří lidé, kteří se mohou vlastními silami dopracovat až k ušlechtilosti, o kterou usilujeme? Ona druhá možnost je nám nyní představována jako „expresivní individualismus“ – což je termín užitý Carterem Sneadem, profesorem práva na univerzitě Notre Dame, v poznámce, kterou zveřejnil na serveru *Letters to the Synod*, aby shrnul postmoderní pojetí lidské osoby jako soubor tužeb, vtělenou vůli. Je špatné, napsal profesor Snead, když tomu uvěří pět soudců Nejvyššího soudu USA a využijí to jako záminku, aby v ústavě našli „práva“, která by byla nepředstavitelná pro ty, kdo ústavu psali a přijali její text i s jeho dodatky. Ještě mnohem horší je to, když člověk najde katolické biskupy, kteří se vydávají podobně pomýleným směrem pod tlakem kultury, jež podle všeho vzbuzuje pocit pastoračního zoufalství. A to je tedy další otázka, která vyžaduje vážné zkoumání v Církvě po synodě 2015.

A závěrem – i přes všechny dobré věci uvedené v závěrečné zprávě je politováníhodné, že synoda, která měla v úmyslu změnit svět, nakonec sváděla bitvu o to, zda se změní Církev – anebo zda zůstane věrná své konstitutivní nauce a formě. Domnívám se, že tohle není zrovna to, co si papež František přál, ale již se stalo a jedná se o promarněnou příležitost. Vyplývá z toho rovněž, že s vášní pro „Církev, jež trvale provádí misi“ jak o ní mluví Svatý otec, musí být ještě seznámeny některé velmi důležité části světové Církve.

Církev obrácená do sebe není Církví nové evangelizace. A tak zůstává na těch, kdo jsou věrni evangelijnímu znovuzrození katolicismu v jednadvacátém století, aby vytvořili těsnější spojení rodiny s misí, než to dokázala synoda 2015.

George Weigel

<http://www.firstthings.com>

Přeložil Pavel Štíčka

George Weigel,
americký teolog,
spisovatel a politický
aktivista

Letem světem

Za poměrně malého zájmu rodičovské veřejnosti prošel velmi pohodlnou většinou prvním čtením školský zákon, který zavádí **povinnou předškolní docházku dětí od pěti let** a prodlužuje ji tak na desetiletou. Stát plánuje, že dětem ve školách dá navíc zadarmo najíst. Ano, ale jaké stravy? Ta duševní za moc stát nebude, hodnotové kořeny a schopnost rozlišování dobrého a zlého jako nejlepší přísada bude chybět úplně. Ale na druhou stranu je pravda, že ještě nejsme tak daleko jako v Německu. Tam mají nově děti ve školních zařízeních **zákaz nosit si z domu mamčin koláč**. Domácí buchty do školy nesmí. Jen ty kupované, a ještě si kromě nich musí děti přibalit doklad o jejich koupi z obchodu. Skoro se mi to sem nechce psát, **aby to nečetl nějaký aktivista, kterému by se to zalíbilo jako dobrý nápad...**

Není to tak dlouho, co publicista Matyáš Zrno v jednom článku napsal: „Čím se zabývá Evropský parlament? V pondělí to bylo obchodování s produkty z tuleňů. V úterý to bylo jednání o stavu dodržování základních práv v EU. To je evropskou levicí mimořádně oblíbený bod, je totiž mnohem zábavnější než řešit lidská práva v Číně či na Kubě. Navíc **základními právy se už dávno v EU nemyslí taková ta obyčejná nudná práva jako právo na život, svobodu vyznání, shromažďování či právo na majetek, ale právo na manželství osob stejného pohlaví,**

na eutanazii, na pokud možno bezplatný přístup k umělému ukončení těhotenství (eufemisticky označený jako reprodukční zdraví) či na sexuální výchovu ve školách a antikoncepci pro mladistvé.“ Na to v podstatě ideově navázala zpráva, kterou jste možná zachytili v médiích, a sice o vzdělávání, LGBTI komunitě a tzv. rodové rovnosti. Několik paragrafů této zprávy je v přímém

Koláč: mimi

rozporu se Všeobecnou deklarací lidských práv, s Evropskou úmluvou o lidských právech i s Deklarací práv dítěte. Europoslankyně Anna Záborská k tomu píše: „Nebralo sa veľmi do úvahy, že základné ľudské práva sú prirodzené a univerzálne, platia pre každého. Sú to práva neodňateľné a sú to práva, o ktorých sa nedá negociovat', pretože sú dané každému človeku. Správa vyzýva k tomu, aby v rámci tohto zákona bola na škole dostupná moderná antikoncepcia a sexuálna výchova.

Tlačí na přístup k informáciám o homosexuálních manželstvích a spolužití. Vyzývá inštitucie, aby dávali pokuty tým ľuďom, ktorí sú vo verejných funkciách a odsudzujú ľudí, ktorí patria do LGBTI. Hovorí o práve na potrat ako o základnom ľudskom práve. Prítom je to v priamom rozpore s ďalším základným ľudským právom, a to s právom na život.“ **Lidé, bděte.**

V naší zemi v těchto dnech pobýval syrský pravoslavný kněz, fr. Benjamin. Rozhovor s ním najdete uvnitř čísla, on ale samozřejmě dával rozhovory i dalším médiím a vyjádřil se také o tzv. Islámském státu, ke kterému má fyzicky opravdu blízko; hranice s ním je jen několik málo kilometrů od jeho kláštera: **Kdyby nás chytli, udělali by to, co dělají jinde, co udělali třeba v Mosulu. Tam každá žena musí nosit nikáb, všichni muži musí mít plnovous, ženy nesmějí opouštět dům bez doprovodu muže a tresty jsou tvrdé. Měli bychom podle nich žít, jako se žilo před tisícem let. A pokud jde o nás, totiž o křesťany, kdyby mne chytli, nutili by mne konvertovat. Pokud bych odmítl, mohl bych se vyplatit speciální daní. Pokud bych odmítl i toto, popravili by mne. To dělali už před tisíci roky. ... Každý muslim je normální člověk, samozřejmě, je laskavý, přátelský, mírumilovný – pokud ovšem nezačne vnímat a praktikovat Korán aktivně a doslova.“**

-zd-

8. 11. Ne	32. neděle v mezidobí I Král 17,10–16, Žl 146, Žid 9,24–28, Mk 12,38–44	15. 11. Ne	33. neděle v mezidobí (Den Bible) Dan 12,1–3, Žl 16, Žid 10,11–14.18, Mk 13,24–32
9. 11. Po	Svátek Posvěcení lateránské baziliky Ez 47,1–2.8–9.12 (I Kor 3,9c–11.16–17), Žl 46, Jan 2,13–22	16. 11. Po	sv. Markéta Skotská; sv. Gertruda, panna I Mak 1,10–15.41–43.54–57.62–64, Žl 119, Lk 18,35–43
10. 11. Út	Památka sv. Lva Velikého, papeže a učitele církve Mdr 2,23–3,9, Žl 34, Lk 17,7–10	17. 11. Út	Památka sv. Alžběty Uherské, řeholnice 2 Mak 6,18–31, Žl 3, Lk 19,1–10
11. 11. St	Památka sv. Martina, biskupa Mdr 6,1–11, Žl 82, Lk 17,11–19	18. 11. St	Posvěcení římských bazilik sv. apoštolů Petra a Pavla 2 Mak 7,1.20–31, Žl 17, Lk 19,11–28
12. 11. Čt	Památka sv. Josafata, biskupa a mučedníka Mdr 7,22–8,1, Žl 119, Lk 17,20–25	19. 11. Čt	sv. Mechtilda, panna, mystička OSB I Mak 2,15–29, Žl 50, Lk 19,41–44
13. 11. Pá	Památka sv. Anežky České, panny Mdr 13,1–9, Žl 19, Lk 17,26–37	20. 11. Pá	sv. Felix z Valois, kněz, zakladatel řádu OST I Mak 4,36–37.52–59, I Kron 29, Lk 19,45–48
14. 11. So	sv. Mikuláš Tavelič, kněz a mučedník Mdr 18,14–16; 19,6–9, Žl 105, Lk 18,1–8	21. 11. So	Památka Zasvěcení Panny Marie v Jeruzalémě I Mak 6,1–13, Žl 9, Lk 20,27–40

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D., fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Ing. Josef Mudra, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.:arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.